

La llei

El cineasta Steven Spielberg s'ha atrevit a filmar sobre els efectes de la guerra del Vietnam, l'única que va perdre els EUA durant el segle XX, a *Los papeles del Pentágono*. Mentre no es demostri el contrari, també puc afirmar que ningú dels EUA ha reconegut que fos derrotat. A tot estirar, el secretari d'estat Robert McNamara, un tipus intel·ligent que surt al film matisadament ben parat, va reconèixer en les seues memòries privades que la guerra del Vietnam "havia estat un fenomenal error". Quan vaig visitar el museu de la guerra a Hanoi, em vaig trobar amb la història contada pel costat dels vietnamites, vencedors. El museu de Hanoi contenia la cara tèrbola del conflicte: les barbaritats que van practicar les tropes nord-americanes, en especial, l'ús del napalm, que ha produït seqüeles, com ara greus malformacions, malalties i morts a mansalva. Per explicar com varien les coses del món, puc afirmar que ara Vietnam i EUA són dos aliats sòlids davant la Xina, carregada de duros; també que els vietnamites, portats per un poderós sentit de la supervivència, han convertit els cràters de les bombes nord-americanes en estanys d'aigua i pacífiques granges d'ànecs; també que les parelles de joves vietnamites es fotografiaven damunt dels búnquers de la guerra amb confiada felicitat.

Los papeles del Pentágono, una bona pel·lícula de Steven Spielberg, planteja a l'espectador curiós un assumpte polític servit en un embol-

call narratiu convincent. No pas la derrota dels nord-americanos al Vietnam –només faltaria!– sinó l'honestat moral dels qui van denunciar les mentides sobre la bona marxa d'aquesta guerra. La pel·lícula conta com un acte il·legal com ara robar documents secrets d'estat va servir per denunciar l'Estat a través dels diaris, que també estaven separats dels interessos de l'Estat. I com el tribunal Suprem, que estava a favor dels governats, va dictaminar-hi en contra: 6 a 3. La pel·lícula, doncs, converteix una derrota militar en una victòria ideològica en què premsa i tribunal suprem estan a favor de la gent. En una defensa dels principis legals dels Estats Units. És un sol principi, i prou, però essencial en tota societat que

aspiri a una mica de justícia. Des de la meua experiència, el film només és vàlid per a un context anglosaxó. I precisant-ho, nord-americà. No em sembla que pugui aplicar-se, si no és mentint i enganyant, sense sentit del ridícul ni de l'autocrítica, en un context espanyol. Tot el discurs narratiu que desplega Spielberg, que és perfectament encadenat i magníficament ambientat en la dècada dels anys setanta, desemboca en una sola escena que va acompanyada de l'expressió verbal d'un principi polític: les lleis d'una societat han d'afavorir la gent, els governats. No han d'afavorir els qui governen. La premsa escrita no ha d'afavorir el poder estatal. Exactament al revés del que passa a Espanya.

EL FILM 'LOS PAPELES DEL PENTÁGONO' POSA DE MANIFEST EL PROBLEMA DELS POLÍTICS ALLUNYATS DELS GOVERNATS